

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان از: حمید بهشتی

۲۳ جنوری ۲۰۱۶

مصاحبه با فاوستو جیودیشی

تلاکسکالا: زبان می باید پل باشد و نه دیوار

- آیا شما می توانید به خوانندگان ما در باره کار وبسایت خود توضیح دهید که به چه خاطر به وجود آمد و عنوان آن چه معنی می دهد؟

- تلاکسکالا شبکه ای از مترجمین داوطلب است که کارهای خود را در وبسایت های خود منتشر می سازند. تلاکسکالا ۱۰ سال پیش توسط گروهی از فعالان اینترنت با این هدف تأسیس گشت که ترجمه های خود را سازماندهی و اثرمند سازند. مترجم غالباً ایزوله بوده و کاملاً به تنهایی کار می کند. در عین حال حتا بهترین ترجمه ها نیز می باید توسط افرادی که زبان مادریشان زبان ترجمه است کنترل شود. به همین جهت شبکه ای را به وجود آوردیم که همکاری میان مترجمان را ممکن سازد. در آغاز کار ما سه نفر بودیم. سپس ۵ نفر، ۱۰ نفر و ۱۲۰ نفر که به میزان های مختلف فعال اند. ما متونی را به ۱۵ زبان عرضه می کنیم. در قریب به ۱۰ سال کار، ما تقریباً ۳۰.۰۰۰ مقاله و سند (متون، تصاویر، ویدیوها و آواهایی) را منتشر ساخته ایم.

در ابتداء هنگامی که به بحث در باره کارمان آغاز نمودیم به زودی در لزوم این موضوع هم نظر گشتیم که باید برای کارمان مبنای روشنی را معین سازیم و بدین ترتیب به نوشتن مانیفستی اقدام نمودیم که فلسفه و اصول کارمان را در بر دارد. ما از هر مترجمی که قصد ورود به شبکه ما را داشته باشد خواهش می کنیم که آن را بخواند و به ما بگوید که آیا با آن موافق است. ما نام تلاکسکالا را برگزیدیم تا این پیام را اشاعه دهیم: ملت یا جامعه ای که از جانب کشوری تحت ستم باشد هرگز نباید به کشور دیگری برای کسب آزادی خویش اعتماد نماید. ملت تلاکسکالا در مکزیکی از فاتحان

اسپانیایی حمایت نمود تا کشور آرتک ها را در هم کوبد. اما پس از آن که کار فاتحان اروپائی انجام شده بود نوبت به ملت تلاکسکالا رسید و سرانجام به میزان وسیعی نابود گشت.

از زمان تأسیس تلاکسکالا هدف اصلی ما این است که با انحصارگری امپریالیستی زبان انگلیسی در اینترنت مبارزه کنیم. این انحصار طلبی فقط به زبان محدود نشده و شامل بر فرهنگ، ایدئولوژی و سیاست هم می باشد. واقعاً نیز «تازه گوئی» که وزارت حقیقت در ژان ۱۹۸۴ اُرول به کار می برد، انگلیسی است و حاکمیت سلطه طلبانه آن در همه جا قابل لمس است. برای مثال: سازمان ملل دارای ۶ زبان رسمی است – انگلیسی، فرانسوی، اسپانیایی، روسی، عربی و چینی. این است که آنها موظف اند همه اسناد خود را به این ۶ زبان منتشر سازند. اما بسیاری از اسناد سازمان ملل، اگر اکثر آنها نباشد، به انگلیسی و شاید به فرانسوی و اسپانیایی منتشر شده اند و نه به روسی، عربی یا چینی. برخی از موارد مهم در مورد فلسطین و سوریه حتی به عربی نیز نیستند. این امر برای بسیاری از سازمان های بین المللی تحت رهبری غرب مانند IWF و تا اتحادیه اروپا مصداق دارد. ابتدا کار با صحبت کردن به زبان آنها آغاز می شود و در نهایت مانند آنها فکر می کنند. علاوه بر آن اکثریت کسانی که زبان مادریشان انگلیسی است، از ۳۲۳ میلیون امریکائی گرفته تا دیگران فقط به یک زبان تکلم می کنند. این بدان معنی است که آنها قادر به تکلم به زبان دیگری غیر از انگلیسی نیستند و این موجب کشاندن آنها به تفکر یکطرفه می شود که به فرانسوی بدان *pensée unique* گویند. یعنی متونی را از زبان های دیگر به انگلیسی ترجمه کردن می باید همچون عملی انساندوستانه یا مداوا برای انسان هائی که شست و شوی مغزی یافته اند تلقی نمود، برای یاری رساندن بدانها تا نگاه زاویه دار آنها نسبت به مثلاً موضوع فلسطین/اسرائیل، ونزوئلا و کشورهای شوروی سابق و به عبارت دیگر، مابقی جهان عوض شود.

طبیعی است که ما با رسانه های مسلط قادر به رقابت نیستیم. زیرا آنها یک میلیون بیش از ما امکانات دارند: در مقابل این صنعت عظیم، ما کارگر فنی هستیم، جزو رسانه های آلترناتیوی که تأثیر غیر قابل اغماضی بر رسانه های مسلط و لذا بر افکار عمومی دارند. اسنادی که ما منتشر می سازیم غالباً انتشار مجدد یافته و راهشان را از میان جنگل اینترنت می یابند و از آنجائی که همه ما داوطلبانه کار می کنیم و کارمان جنبه عام المنفعه دارد، این هم دارای مزایائی بوده و هم موجب زیان است. مزایای آن ناشی از فارغ بودن ماست از هر گونه فشار و قدرت. جهات منفی آن ناشی از فقر

شدید ما است که به ما امکان نمی دهد که از نتیجه کارمان زندگی کنیم. لذا ما مجبوریم معاشمان را از طرق دیگر تأمین نمائیم. این موجب محدودیت اعضای ماست که نتوانند کار دائم و زیر فشار مهلت را انجام دهند.

- برخی از مناطقی که وبسایت شما متناسب با آنها تقسیم بندی شده است با هم تداخل دارند. آیا این امر در زمان انتشار مطالب موجب سردرگمی در کار نمی شود؟

- البته هیچ تقسیم بندی کامل نیست. ما تقسیم بندی جغرافیائی و موضوعی را در هم آمیختیم. این گاهی ما را وادار به گزینش می کند که کجا مطلب را بگنجانیم. مثلاً اگر ما مطلبی در باره درگیری روسیه و ترکیه در باره سوریه داشته باشیم، از خود می پرسیم آن را کجا جا دهیم. آیا آن را در بخش اُمت (کشورهای عربی- اسلامی که شامل بر سوریه می شود) بگذاریم یا در بخش موضوعات جهانی (زیرا چندین کشور در آن دخیل اند)؟ تصمیم گیری ما موردی است و این خیلی هم مهم نیست. زیرا کاربران بیشتر از طریق کلیدواژه راهیابی می کنند که ما در پایان هر مقاله می گذاریم، تا از طریق تقسیم بندی موضوعی. اما از آنجائی که برای ما تحلیل ها بیش از اخبار حادث ارجحیت دارند، وبسایت ما می باید بیشتر به لحاظ کتابخانه مرجع مورد توجه قرار گیرد تا به لحاظ یک روزنامه آنلاین. اخباری که پس از چند ساعت تازگی خود را از دست می دهند مورد توجه ما نیستند.

- نویسنده چپ رادیکال روسی، تاراسو، بر این تأکید دارد که چپ ها می باید زبان های نادر را بیاموزند. او این روش را وسیله ای برای مقابله با امپریالیسم می داند. در نظر شما چه ارتباطی میان مبارزه ضد امپریالیستی و حمایت از زبان های نادر وجود دارد؟

- در سراسر گیتی ۶۰۰۰ زبان وجود دارد که هر دو هفته یکی از آنها مفقود می شود. اگر این روند ادامه یابد تا پایان قرن فعلی ۹۰٪ زبان های انسانی محو شده اند. در عمل نیز در مورد کثرت زبانها همان تحولی در حال تکوین است که در مورد تكثر انواع موجودات زنده، همان مرگ انواع که به علت گرم شدن محیط زیست در راه است. این است که انسانها می باید بکوشند از تنوع گویش ها حمایت کنند، همانگونه که از تنوع موجودات زنده حمایت می نمایند. برای مبارزه مؤثر با امپریالیسم آدمی باید دستکم دو زبان بداند. یکی زبان امپریالیسم و دیگری زبان خود یا در صورت امکان یکی دو زبان دیگر را، تا که شخص قادر باشد به ایجاد اتحاد هائی در این راه. ما در تلاکسکالا کوشیده ایم بخش هائی را برای زبان های به اصطلاح نادر به وجود آوریم: اسپرانتو که بین ۱۰۰ هزار تا ۱۰ میلیون بدان تکلم می کنند و تامزیک که ۴۵ میلیون متکلم دارد ولی در هیچ یک از کشورهائی که بدان صحبت می شود رسمیت ندارد (از مراکش گرفته تا مصر). این بخش ها اما چندان فعال نیستند. زیرا ما با کمبود منابع انسانی مواجهیم. قادر بودن به این که به همه زبان های ممکن منتشر سازیم برایمان به صورت آرزو باقی می ماند. اما باید نگاه خویش را به واقعیت بدوزیم: بسیج انسان ها برای کار، هنگامی که انسان هیچ وسیله دیگری به جز نیت نیک و چند کامپیوتر در اختیار نداشته باشد کار مشکلی است.

- جنبش های ناسیونالیستی از تحمیل زبان ملی در محدوده کشوری حمایت می کنند. این اصل را ترکیه به صورت افراطی اعمال می نماید و ناسیونالیست های اوکراین نیز از آن دفاع می کنند. آنها کوشیدند تکلم به زبان روسی را ممنوع سازند و همین به صورت کاتالیزاتوری موجب قیام ضد میدان گشت. آیا شما جایگزینی برای اصل تحمیل زبان رسمی می شناسید؟

- پاسخ آلترناتیو به یک ایدئولوژی را نمی توان از ایدئولوژی دیگری کسب نمود، بلکه باید از واقعیت آن را اخذ کرد. در موارد زبانی، که موجب تحرکات فراوانی می شوند، تنها روش این است که واقعیات را مدّ نظر قرار داده و از آن ها نتیجه گیری کرد. کودکان می باید خواندن و نوشتن را به زبان مادری خویش بیاموزند و نه به زبان رسمی، اگر که قرار باشد آنها افراد بالغی گردند که به امکانات اولیه سواد مسلط باشند. آنگاه پس از آن که آنها بر خواندن و نوشتن و چهار عمل اصلی حساب مسلط شدند، می توان آنها را به زبان های دوم و سوم وارد ساخت. اکثر انسان ها در کشورهای بلوک سابق سوسیالیستی با دو یا سه زبان بزرگ شده اند. بدین سان قرار بود آنها به بیش از یک زبان و زبان رسمی آگاه باشند. اشتباهی را که اکثر ناسیونالیست ها در سراسر جهان می کنند این است که آنها زبان را تبدیل به مانع می کنند، در حال که زبان می باید پل باشد. نویسنده الجزایری، **کاتب یاسین**، گفته است «فرانسوی غنیمت جنگی ماست» و از زبان فرانسوی به عنوان یکی از زبان های الجزایر در جوار عربی و تامزیک که گفته می شود زبان بربرهاست وی حمایت نمود.

- ماشین ترجمه گوگل قرار است امکانات خویش را گسترش دهد و به فهرست زبان های گوگل مرتب زبان های بیشتری از آسیا و آفریقا افزوده می شوند. آیا این برای کار شما احتمالاً تهدیدی نمی تواند باشد؟

من همیشه آرزو داشته ام وسیله مطمئنی برای ترجمه اتوماتیک به وجود آید. زیرا به وسیله آن ما قادر خواهیم بود وقت و انرژی خود را برای کارهای مهمتر صرف کنیم. اما این راهی است بسیار طولانی. همانطور که **اومبرتو اکو** به نیکی گفته است: در ماشین های ترجمه به جای استفاده از فرهنگ ها از کتاب های لغت استفاده می شود. آنها کم و بیش قادر به ترجمه جملات ساده و کوتاه هستند. اما برای متون درازتر و پیچیده تر حاصل کار آنها جز آشغال نیست. زیرا برای بررسی متنی که محصول ماشین ترجمه باشد تقریباً به همان زمانی نیاز است که برای ترجمه مستقیم باید به کار برد. و از آنجائی که همه ما داوطلبانه کار می کنیم و برای کارمان مزدی دریافت نمی کنیم، ما چیزی نداریم از دست دهیم. این است که ما به هر رُبّات هوشیاری که به وجود آید خوش آمد می گوئیم. **Добро пожаловать в любой**. اما تا زمانی که بدانجا برسیم به داشتن همکارانی نیاز داریم که از روسی یا **действительно умного робота!** به روسی ترجمه کنند (البته این در مورد فارسی نیز صدق می کند). به همین جهت به همه داوطلبان ترجمه خوش آمد می گوئیم. با ما تماس بگیرید: www.tlaxcala-int.org/contact.asp

منبع:

از فاکت انترناسیونال، ۸ جنوری ۲۰۱۶، ترجمه از المانی توسط میلنا رامپلدی از انجمن پروموزائیک

<http://www.tlaxcala-int.org/article.asp?reference=17085>

مصاحبه با فاوستو جیودیشی، یکی از تنظیم کنندگان کار تلاکسکالا، شبکه بین المللی مترجمان برای حفظ تنوع گویش، از **فاکت انترناسیونال** که یک وبسایت روسی است به زبان انگلیسی